

Posudek školitele

Autorka: Ester Bezděk

Název práce: Estetika dramatického umění Otakara Zicha a problematika vnitřně hmatového vnímání

Školitel: Mgr. Martin Kaplický, Ph.D.

Pokud čteme Zichovu Estetiku dramatického umění, zarazí nás ihned jeho klíčová definice, že dramatické dílo je „to, co vnímáme (vidíme a slyšíme) po dobu představení na divadle“. Tato definice odvrací pozornost od pojmání divadla jako pouhého předstávání textu a dramatické dílo chápe jako komplexní situaci, která není redukovatelná na to, co je zapsáno v dramatickém textu. Na tento Zichův vhled už bylo mnohokrát poukazováno a značná pozornost byla věnována i jeho vlastnímu sémiologickému rozboru dramatického díla, který je založen na pojmu tzv. významové představy. O mnoho menší pozornost byla do této doby věnována faktu, že Zich svou úvodní definici v průběhu textu reformuluje, když upozorňuje, že dramatické dílo není recipováno pouze na základě zrakových a sluchových vjemů, ale i na základě tzv. vnitřního hmatu. Hlavním cílem bakalářské práce Ester Bezděk je explikovat právě tento, do značné míry, přehlížený koncept a ukázat jakou roli má pro celou Zichovu koncepci. Tento úkol je značně obtížný, protože Zich pojem vnitřního hmatu explicitně zmiňuje jen několikrát a bylo proto třeba jeho pojetí a význam vnitřního hmatu syntetizovat z implicitních poznámek. Mohu předznamenat, že Ester Bezděk v tomto úkolu obstála výborně.

Celá práce je přehledně strukturována. První část je věnována osvětlení hlavních rysů Zichova přístupu k dramatickému umění a představení jeho základních pojmů, skrze které k němu přistupuje: jednání, děj, významová představa technická, významová představa obrazová. Tím si Bezděk vytváří obecný rámec pro rozvíjení jejího hlavního tématu, role vnitřního hmatu v Zichově koncepci. Tomu je věnována druhá, klíčová část celé práce. V té nejprve ukazuje, že koncept vnitřního hmatu se u Zicha vyskytuje i v jeho dříve publikované práci *O typech básnických*, ve které na něm zakládá jeden ze tří básnických typů, typ motorický. Již zde předznačuje, že motorický typ se uplatňuje především v dramatické poezii. Tuto myšlenku však rozvádí až

v *Estetice dramatického umění*. Autorka přesvědčivě ukazuje, že bez koncepce vnitřního hmatu by Zich nemohl mluvit ani o tzv. pře-duševnění, což je aktivita nezbytná jak pro dramatika, herce, režiséra i diváka, ani o pře-tělesnění, což je aktivita nezbytná pro vlastní herecký výkon. Právě tyto rozbory pokládám za nejzajímavější výtěžek celé práce.

Třetí kapitola je věnována moderním teoriím propriocepce, které souzní se Zichovou teorií. Tato kapitola se snaží postavit Zichovy vhledy do kontextu současné teorie umění. Podrobnější komparace Zichových myšlenek s teoriemi propriocepce jako estetického smyslu však chybí. Současně se zde objevují otázky, které nejsou plně zodpovězeny. Můžeme o propriocepti opravdu hovořit jako o estetickém smyslu a je tedy možné esteticky distancovat od její fyziologické povahy? Nebo se vždy, v rámci estetického prožitku, druží k výstupům jiných smyslů?

Tato témata však nezmiňuji jako výtku vůči předkládané práci, kterou považuji za mimořádně kvalitní, zmiňuji je jako pobídku pro možné rozvinutí v dalším studiu.

Bakalářskou práci Ester Bezděk **doporučuji k obhajobě** a navrhuji ji hodnotit jako **výbornou**

V Českých Budějovicích 7. 9. 2016

Martin Kaplický